

**JAARVERSLAG
FBE Fryslân
2024**

April 2025

Inhoud

1.	Algemeen.....	4
1.1	Bestuur	4
1.2	Werkgebied	4
2	Tellingen	5
3	Jacht.....	5
3.1	Afschot.....	5
4	Beheer	5
4.1	Damhert.....	5
4.2	Ree.....	5
4.3	Predatie	6
5	Schadebestrijding	7
5.1	Afschot en behandelde eieren	7
	Bijlage 1 Afschot.....	8
	Bijlage 2 Legselbeperking	11
	Bijlage 3 Wildbeheereenheden	11

Jaarverslag op basis van de omgevingsverordening Fryslân

Artikel 5.7 Jaarlijks verslag

1. Het verslag als bedoeld in artikel 6.3*, derde lid van het Omgevingsbesluit bevat in ieder geval:
 - a. Cijfermatige rapportages over de uitvoering van ieder geldend vergunningvrij geval, iedere omgevingsvergunning en opdracht, waarin in ieder geval zijn opgenomen:
 1. De aantallen gedode dieren, onderverdeeld naar soort, wildbeheereenheid, locatie, datum en tijdstip;
 2. Een opgave van de grondgebruikers aan wie een meldingsbewijs is verstrekt, met vermelding van naam, adres, postcode en woonplaats;
 3. Een opgave van de gewassen waarop schadebestrijding heeft plaatsgevonden.
 - b. Cijfermatige rapportages over de uitvoering van de jacht, waarin opgenomen het aantal gedode dieren, onderscheidend naar wildsoort.
2. Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen met betrekking tot de inhoud van het verslag.

***Artikel 6.3 omgevingsbesluit**

Artikel 6.3 (voorbereiding, openbaarmaking en verantwoording faunabeheerplan)

1. De faunabeheereenheid hoort de binnen haar werkgebied werkzame wildbeheereenheden over het ontwerp van het faunabeheerplan.
2. De faunabeheereenheid maakt het faunabeheerplan openbaar, zodra dit door het bevoegd gezag op grond van artikel 8.1, tweede of vijfde lid, van de wet is goedgekeurd.
3. **De faunabeheereenheid brengt jaarlijks verslag uit van de uitvoering van het faunabeheerplan aan het bevoegd gezag voor de goedkeuring van het faunabeheerplan waarin de faunabeheereenheid werkzaam is.**
4. Houders van een omgevingsvergunning voor jachtgeweeractiviteiten verstrekken aan de faunabeheereenheid gegevens over de aantallen dieren, onderscheiden naar soort, die zij binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid hebben gedood.
5. De faunabeheereenheden maken een overzicht van de door houders van een omgevingsvergunning voor jachtgeweeractiviteiten verstrekte gegevens en de gegevens uit het jaarlijkse verslag betrekking hebbend op hun totale werkgebied, openbaar.

1. Algemeen

1.1 Bestuur

Het bestuur van de Stichting Faunabeheereenheid Fryslân (FBE) bestond in 2024 uit D. (Dirk) Rota namens de terreinbeherende organisaties, H.H. (Henk) de Bruin namens de jagersverenigingen, R. (Reinhart) van Norel namens het Friesch Particulier Grondbezit, H. (Hans) Kroodsmas namens het Kollektivenberied Fryslân als vertegenwoordiger van maatschappelijke organisaties, P.T. (Philip) Kramer namens de landbouworganisaties, en C.T. (Tineke) Schokker-Strampel als onafhankelijk voorzitter.

Naast de vaste invulling heeft de FBE een 'vrije stoel' om, afhankelijk van de agenda, gebruikt te maken van kennis bij overige partijen en te zorgen dat alle geluiden gehoord worden. Hiervan is in 2024 geen gebruik gemaakt. Als waarnemers namens de Provincie waren G. (Gerben) Mensink, F. (Fokke) Wagenaar, en einde 2024 A. (Alfred) Dreijer bij de bestuursvergaderingen aanwezig.

Het secretariaat is ingevuld door P.O. (Peter) de Vries als secretaris, R.F. (Robbert) de Vries als medewerker predatiebeheer en M. (Miranda) Lammerts als medewerker voor website en algemene ondersteuning. Het penningmeesterschap werd ingevuld door J. (Jules) Jansen van Deelstra-Jansen administratie en advies.

1.2 Werkgebied

In Fryslân is er één faunabeheereenheid waarvan het werkgebied de gehele provincie omvat. In 2024 waren er in Fryslân 27 wildbeheereenheden (wbe's) actief. Het bebouwde gebied van Heerenveen, Lemmer en Leeuwarden zijn niet bij een wbe ingedeeld. De Vliegbasis Leeuwarden vormt een afzonderlijke wbe. De wbe's zijn in 2024 opnieuw een onmisbare schakel gebleken in het faunabeheer in de provincie Fryslân. De wbe's en hun secretarissen, reewildcommissies en telcoördinatoren zijn goed op de hoogte wat er in hun werkgebied speelt, en vormen daardoor een belangrijke informatiebron voor de FBE. Tegelijkertijd fungeren zij als klankbord voor de uitvoerbaarheid van maatregelen en vervullen zij een belangrijke rol in de communicatie naar jacht(akte)houders.

2 Tellingen

Tijdens de totstandkoming van het Faunabeheerplan Jacht 2022–2026 werd duidelijk dat de wildtellingen verbetering behoeften. In 2022 is ingezet op volledige en verbeterde registratie in FRS; in 2024 is er een continuering van het in 2023 ingestelde plan voor een betere schatting van soortdichtheden per biotoop. Telgebieden zijn in 2023 aangepast en opnieuw gebruikt in 2024 voor herkenbaarheid in het veld en uitvoerbaarheid binnen 1,5 uur en herverdeeld over steekproef- en oppervlakte-dekkende tellingen, met de mogelijkheid tot warmtebeeldtellingen. Ondertussen werd rekening gehouden met het landelijke protocol dat door de KJV en CBS wordt ontwikkeld.

3 Jacht

3.1 Afschot

De afschotcijfers onder 'jacht' in 2024 zijn per WBE opgenomen in bijlage 1. Het afschot is niet gelimiteerd en valt onder de verantwoordelijkheid van de jachthouder. Het afschot van de haas is in 2024 gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Voor konijn en houtduif zijn alleen jachtcijfers opgenomen, aangezien landelijke vrijstelling sinds 2022 niet meer van toepassing is. In 2024 was de jacht op konijn niet geopend, vergelijkbaar met 2023.

Tabel 3.1: Afschot van jachtsoorten (kleinwild) in 2023 ten opzichte van voorgaande jaren

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fazant	190	243	250	111	178	491	152
Haas	5668	6566	3862	3666	6262	6866	4687
Houtduif*	1147	983	782	599	383	379	414
Konijn*	594	565	579	261	104	1	0
Wilde Eend	10669	9747	7118	5886	7170	8382	7323

*Houtduif en konijn zijn wildsoorten die (in eerdere jaren) ook onder landelijke vrijstelling vielen. De afschotcijfers zoals gepubliceerd in de jaarverslagen van 2021 en eerder hadden betrekking op beide categorieën. Voor de betreffende jaren kunnen in andere publicaties andere cijfers in omloop zijn doordat soms gerefereerd wordt aan kalenderjaren (zoals hier), maar soms ook aan jachtseizoenen die lopen van 1 april tot 31 maart.

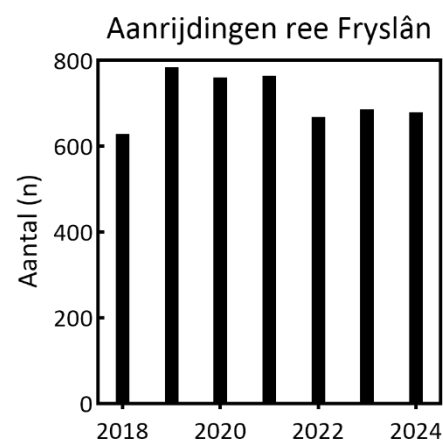
4 Beheer

4.1 Damhert

De voorjaarstelling van het damhert toonde in 2024 een groei van 777 naar 1067 dieren (minimum number alive (MNA) 2014), een toename van 37%. De grootste populatie bevindt zich bij Oranjewoud-Katlijk, met verbindingen naar aangrenzende gebieden in Zuidoost-Friesland. De telrondes vonden in het weekend van 8 maart gelijktijdig plaats met de reetelling. In totaal zijn er in 2024 41 damherten aangereden in Fryslân, waarvan 29 in WBE Aengwirden-Schoterland.

4.2 Ree

De voorjaarstelling van het ree bedroeg in 2024 7630 dieren (op basis van minimum number alive (MNA) 2014), met een stijging sinds 2018. In 2024 werden 679 aanrijdingen geregistreerd en 1152 dieren geschoten (bijlage 1). Sinds augustus 2023 is een verbeterd meldingsformulier voor aanrijdingen of meldingen beschikbaar op de website, waarmee gegevens betrouwbaarder worden verwerkt. Ook wordt de bron van meldingen geregistreerd om de gegevensreeks consistent te houden. Op 31 december 2024 is de opdracht voor reebeheer verlopen.

Figuur 1. Aantal geregistreerde aanrijdingen met reeën per jaar in de periode 2018-2024 in de provincie Fryslân.

4.3 Predatie

Vos

In 2024 zijn machtigingen voor afschot bij nacht verleend op basis van Vos met kunstlicht 2023–2026 (vanaf december, afgegeven op 23 november). Machtigingen worden uitsluitend verleend aan jachtaktehouders die zijn voorgedragen door collectieven in overleg met de WBE's, en zijn alleen geldig binnen de eigen weidevogelkansgebieden.

Steenmarter

Machtigingen voor het vangen en doden van steenmarters zijn in 2023 uitgegeven op basis van de ontheffing Vangkooi steenmarter 2023–2026. Het gebruik is toegestaan in aangewezen weidevogelclusters van 1 december t/m 30 juni, volgens een protocol waarbij dieren snel moeten worden gedood of vrijgelaten.

Wasbeerhond

Voor de wasbeerhond geldt een provinciale aanwijzing voor afschot overdag. Per 1 december 2023 is een aanvullende opdracht verleend waarmee ook afschot bij nacht (met nachtzicht) en vangen met kastval mogelijk is. Hiervoor zijn afzonderlijke machtigingen nodig.

4.4 Ganzen

Standganzen

In 2024 was een tijdelijke ontheffing afgegeven voor het uitvoeren van populatiebeheer door afschot van overzomerende grauwe ganzen in de provincie Fryslân van 1 april tot en met 1 oktober 2024. Deze was afgegeven ter overbrugging van de periode tussen de voorgaande ontheffing 'overzomerende grauwe gans 2018-2023' tot de inwerkingtrede van het nieuwe ganzenbeleid en faunabeheerplan.

Daarnaast is er in 2024 een tijdelijke ontheffing afgegeven voor het uitvoeren van nestbehandeling van grauwe ganzen in de provincie Fryslân van 2 april tot en met 1 oktober 2024.

Winterganzen (overwinterende trekganzen en standganzen)

Schadebestrijding middels verjaging met ondersteunend afschot kon op grond van de omgevingsverordening vrijgestelde soorten plaatsvinden op brandgans, grauwe gans en kolgans in de periode 1 november tot 1 april (grauwe gans en kolgans) en 1 juni (brandgans). De voorkoming van belangrijke schade omving kwetsbare gewassen, nieuw ingezaaid grasland na 1 augustus (<1 hectare), mits rekening werd gehouden met de (soort specifieke) ganzenfoerageergebieden. Hierbij moest rekening worden gehouden met een afschotquotum voor de drie specifieke ganzensoorten.

5 Schadebestrijding

5.1 Afschot en behandelde eieren

Afschot en behandelde eieren in 2024 zijn vermeld in de bijlagen 1 en 2.

Bijlage 1: Afschot

Tabel 1.1: Afschot naar soort en juridische grondslag

Tabel 1.2: Afschot kleinwild naar wildbeheereenheid (jacht)

Tabel 1.3: Afschot grofwild

Tabel 1.4: Afschot ganzen en zwanen naar wildbeheereenheid

Tabel 1.5: Afschot kraaiachtigen en vos naar wildbeheereenheid

Tabel 1.6: Afschot exoten en verwilderde soorten (opdracht)

Bijlage 2: Legselbeperking

Tabel 2.1: Behandelde eieren naar soort en juridische grondslag

Bijlage 1 Afschot

Tabel 1.1: Afschot naar soort en juridische grondslag 2024. AM: algemene machtiging, GM: gebiedsgebonden machtiging, PM: perceelsgebonden machtiging.

Soort	AM	GM	PM	Vrijstelling	Jacht	Totaal
Beverrat				1		1
Boerengans (verwilderd)	0	0		52		52
Brandgans	8			11818		11826
Bruine rat		41				41
Canadese Gans				12		12
Duif (verwilderd)				130		130
Fazant					152	152
Grauwe Gans	7376	454	662	14123		22615
Haas				32	4655	4687
Houtduif				12	402	414
Kat (verwilderd)		9		216		225
Kauw				4		4
Kolgans				18883		18883
Nijlgans	0	0		886		886
Steenmarter		221				221
Vos		406		427		833
Wasbeer		0				0
Wasbeerhond (marterhond)		33		19		52
Wilde Eend					7323	7323
Zwarte Kraai		8		3894		3902

Tabel 1.2: Afschot kleinwild 2024 (jacht)

	Fazant	Haas	Houtduif	Konijn	Wilde eend
Aengwirden-Schoterland		14	4		87
Ameland	33	147	13		204
Beneden de Linde		27	8		44
De Alde Slachte	3	160	11		461
De Dongeradielen	19	356	6		484
De Lauwers	27	377	54		492
De Lytse Sudwesthoeke	2	230	9		732
De Marne	12	394	210		855
De Marren		129	5		364
De Middelsee	0	290	11		404
De Veenpolders	8	118	25		188
Gaasterlân e.o.		88	6		87
It Butenfjild	6	133	11		149
Kuinder en Linde		74	1		60
Midden-Ooststellingwerf		6			24
Midden-Opsterland		21			33
Om de Terpen	4	249			281
Schiermonnikoog		15	1		2
Skasterlan e.o.		415	7		505
Smallingerland	1	33	8		36
Terschelling		88	1		9
Tsjonger en Ald Djip		36	10		293
Tusken Waed en Sted	29	1112	2		1191
Tytsjerksteradiel sud	3	23	1		115
Utingeradeel	2	139	2		180
Zuid Oost Hoek	3	13	8		43
<i>Fryslân</i>	<i>152</i>	<i>4687</i>	<i>414</i>		<i>7323</i>

Tabel 1.3: Afschot grofwild 2024

WBE	Damhert	Ree
Aengwirden-Schoterland	-	81
Ameland	-	46
Beneden de Linde	-	78
De Alde Slachte	-	3
De Dongeradielen	-	6
De Lauwers	-	76
De Lytse Súdwesthoeke	-	32
De Marne	-	4
De Marren	-	27
De Middelsee	-	11
De Veenpolders	-	48
Gaasterlân e.o.	-	52
It Bûtenfjild	-	14
Kuinder en Linde	-	84
Midden-Ooststellingwerf	-	47
Midden-Opsterland	-	124
Om de Terpen	-	21
Skarsterlân e.o.	-	93
Smallingerland	-	62
Tsjonger en Ald Djip	-	64
Tusken Waed en Stêd	-	57
Tytsjerksteradiel-Súd	-	17
Utingeradeel	-	78
Zuidoosthoek	-	27
<i>Fryslân</i>	-	<i>1152</i>

Tabel 1.4: Afschot ganzen en zwanen 2024

	Brandgans	Canadese gans	Grauwe gans	Kolgans	Knobbelzwaan
Aengwirden-Schoterland			83	18	
Ameland			471		
Beneden de Linde		2	226	135	
De Alde Slachte	49		268	286	
De Dongeradielen	500		592	155	
De Lauwers	665		1043	629	
De Lytse Sudwesthoeke	3276		2822	2397	
De Marne	358		427	361	
De Marren	1520	4	2800	2485	
De Middelsee	951	2	2914	2705	
De Veenpolders	3	3	449	315	
Gaasterlân e.o.	722		796	1221	
It Butenfjild	181		1068	461	
Kuinder en Linde		1	204	150	
Midden-Ooststellingwerf			14		
Midden-Opsterland	147		126	235	
Om de Terpen	279		418	149	
Schiermonnikoog			18		
Skasterlan e.o.	1091		2243	2967	
Smallingerland	377		857	997	
Terschelling	201		586	14	
Tsjonger en Ald Djip			64	11	
Tusken Waed en Sted	29		681	13	
Tytsjerksteradiel sud	470		1056	873	
Utingeradeel	1007		2221	2186	
Zuid Oost Hoek			168	120	
<i>Fryslân</i>	<i>11826</i>	<i>12</i>	<i>22615</i>	<i>18883</i>	<i>p.m.</i>

Tabel 1.5: Afschot kraaiachtigen, vos en steenmarter 2024. Data waar 0 is weergegeven zijn registraties zonder resultaat en geven wel inspanning weer.

WBE	Steenmarter	Wasbeer- hond	Zwarte kraai	Vos	
				Vrijstelling	Ontheffing
Aengwirden-Schoterland		0	93	38	0
Ameland			16		
Beneden de Linde			61	63	
De Alde Slachte	27	0	150		1
De Dongeradielen	12	0	264	4	2
De Lauwers	20	0	232	25	30
De Lytse Sudwesthoeke	3	11	206	2	28
De Marne	12	0	51	1	2
De Marren	12	2	170	6	16
De Middelsee	6	0	188	2	33
De Veenpolders		6	171	12	52
Gaasterlân e.o.		11	304	23	33
It Bûtenfjild	14	0	43	8	17
Kuinder en Linde	10	3	199	24	14
Midden-Ooststellingwerf		1	45	25	
Midden-Opsterland	12	0	42	23	20
Om de Terpen		0	73	13	6
Skasterlan e.o.	38	6	239	30	43
Smallingerland		0	140	7	20
Terschelling			4		
Tsjonger en Ald Djip			453	55	
Tusken Waed en Sted		1	566	7	36
Tytsjerksteradiel sud			36	12	19
Utingeradeel	55	9	117	12	34
Vlieland			22		
Zuid Oost Hoek		2	17	35	
	221	52	3902	427	406

Tabel 1.6: Afschot exoten en verwilderde soorten 2024

WBE	Boerengans	Nijlgans	Verwilderde duif	Verwilderde kat
Aengwirden-Schoterland		38		1
Ameland		18		47
Beneden de Linde		31		
De Alde Slachte	2	21	125	16
De Dongeradielen	5	21		13
De Lauwers	3	44		5
De Lytse Súdwesthoeke	2	100	3	14
De Marne	0	32		2
De Marren	5	36		8
De Middelsee	11	20		0
De Veenpolders		45		2
Gaasterlân e.o.	12	39	2	5
It Bûtenfjild	0	20		1
Kuinder en Linde		36		20
Midden-Ooststellingwerf		26		
Midden-Opsterland		15		14
Om de Terpen	0	0		2
Schiermonnikoog		1		
Skarsterlân e.o.		114		32
Smallingerland	2	55		
Terschelling		18		4
Tsjonger en Ald Djip		17		1
Tusken Waed en Stêd	0	34		1
Tytsjerksteradiel-Súd		24		7
Utingeradeel	6	32		16
Vlieland		30		7
Zuidoosthoek	4	19		7
<i>Fryslân</i>	52	886	130	225

Bijlage 2 Legselbeperking

Tabel 2.1: Behandelde eieren naar soort en juridische grondslag 2024

	Jacht	Ontheffing				Vrijstelling		Opdracht	Totaal
			AM	GM	PM	Land.	Prov.		
Boerengans	-		9	43	-	-	-	-	52
Grauwe gans	-		2494	30129	-	-	-	-	32623
Nijlgans	-		33	186	-	-	-	-	219
	-		2536	30358	-	-	-	-	32894

Bijlage 3 Wildbeheereenheden

